

Het volgende Wuhan

Column Teun van de Keuken

Weet u waar wij in Nederland goed in zijn? Wereldkampioen zelfs? In proppen. Er is geen land op deze planeet waar ze zoveel mensen en dieren op zo'n klein stukje aarde weten te krijgen. In ons kouwe kikkerlandje houden we 100 miljoen kippen, 12 miljoen varkens, bijna 4 miljoen runderen en van geiten en schapen ook allebei zo'n half miljoen. En dan ook nog ruim 17 miljoen mensen. Dat is een behoorlijk drukke toestand bij elkaar.

Zoveel beesten op zo'n klein oppervlakte is vragen om problemen. Vanuit dierenwelzijn zijn die problemen er natuurlijk al. De manier waarop wij megastallen volstouwen met kippen en varkens is natuurlijk niet diervriendelijk. Heel veel mensen zijn het daarmee eens, maar gaan toch overstag als ze in de supermarkt hun keuze moeten maken. Dan wordt het toch weer een goedkoop karbonaadje van een varken dat nooit buiten komt.

Wijzelf kunnen ook enorm in de problemen komen door al die dieren. De volgende pandemie zou zomaar in Nederland, in plaats van in China kunnen uitbreken. Covid-19 is ontstaan door dat een virus van dier op mens is overgesprongen. Een zogenaamde zoonose. Dat is niet uitzonderlijk. Hoogleraar virologie Ron Fouchier legde in televisieprogramma Keuringsdienst van Waarde uit dat bijna alle virusinfecties afkomstig zijn van landbouwhuisdieren. Hij vindt de intensieve wijze waarop wij in Nederland dieren houden risicovol: hoe meer dieren bij elkaar, hoe meer kans op een virusinfectie. Als het virus zich vervolgens bij één van hen muteert in een voor mensen schadelijke variant, dan is de ramp niet te overzien. Zeker niet in een dichtbevolkt land. Dat zagen we al in 2007 toen hier de Q-koorts, afkomstig uit de geitenhouderij uitbrak. Nergens op de wereld was het zo heftig als in ons land. Duizenden mensen raakten ziek.

Nu zijn er ook dierenartsen die het risico's van de intensieve veehouderij in Nederland helemaal niet zo groot vinden. Juist de gesloten stallen met goed gecontroleerde omstandigheden en maar minimale invloeden van buiten zouden ziektes voorkomen. De dieren die buiten leven vinden zij een veel groter risico. Die kunnen zomaar besmet worden door zieke overvliegende wilde eenden. Dat klopt natuurlijk. Maar hoe hermetisch kun je de stallen afsluiten? Voor het programma De Monitor sprak ik ooit met varkensboeren die ervoor pleiten alle wilde zwijnen preventief dood te schieten, omdat die een virus zouden kunnen dragen dat hun veestapel zou kunnen besmetten. Dus potentieel gezonde wilde dieren neerknallen om de intensieve veehouderij te beschermen. En wat als er een zieke rat, muis of zelfs vlieg de stal binnendringt? Als een virus een gaatje vindt in de Fort Knox-stallen, zouden wij hier weleens het volgende Wuhan kunnen zijn. Bovendien: willen wij dat soort stallen überhaupt nog wel, waaruit elk idee van natuur is verdwenen?

We moeten toe naar minder vee. Voor de dieren, voor de natuur en voor onze gezondheid. Hoezo houden wij hier 12 miljoen varkens? Echt niet dat wij die allemaal zelf opeten. Het grootste deel is voor de export. Fok die beesten ergens waar meer ruimte is. Of liever: fok er veel minder. Als deze crisis iets duidelijk maakt, is het dat we veel minder vlees moeten eten.